

ชื่อเรื่องวิทยานิพนธ์

ผลการส่งเสริมสมรรถนะในตนเองต่อพฤติกรรมสุขภาพของ
ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง

ผู้เขียน

นางสาวทรัพย์ทรวง จอมพงษ์

ปริญญา

พยาบาลศาสตรมหาบัณฑิต
(สาขาวิชาการพยาบาลอายุรศาสตร์และศัลยศาสตร์)

คณะกรรมการที่ปรึกษาวิทยานิพนธ์

ผศ.ดร. พวงพยอม

ปัญญา

ประธานกรรมการ

อาจารย์ยุพิน

กลิ่นขจร

กรรมการ

บทคัดย่อ

ความดันโลหิตสูงเป็นภาวะเจ็บป่วยเรื้อรังซึ่งถูกจัดว่าเป็นปัญหาสาธารณสุขที่สำคัญทั้งในประเทศที่พัฒนาแล้วและประเทศที่กำลังพัฒนา อีกทั้งยังเป็นสาเหตุการตายด้วยภาวะแทรกซ้อนต่าง ๆ มากมาย ดังนั้นการควบคุมภาวะความดันโลหิตสูงจึงเป็นสิ่งที่มีความสำคัญอย่างยิ่ง การปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพให้เหมาะสมกับโรคเป็นหลักการที่สำคัญอย่างหนึ่งที่จะต้องทำร่วมกับการรักษาด้วยวิธีอื่น ๆ เพื่อควบคุมและป้องกันการเกิดภาวะแทรกซ้อน การที่ผู้ป่วยจะทำการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมได้นั้นการรับรู้สมรรถนะในตนเองเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญ เพราะจะทำให้ผู้ป่วยมีความมั่นใจในการปฏิบัติพฤติกรรมสุขภาพนั้น ๆ ได้ การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยกึ่งทดลอง โดยวัดก่อนและหลังการศึกษา มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาผลของการส่งเสริมสมรรถนะในตนเองต่อพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้ป่วย ความดันโลหิตสูง ที่มารับการรักษาที่คลินิกความดันโลหิตสูง แผนกผู้ป่วยนอก โรงพยาบาลพะเยา จังหวัดพะเยา ในระหว่างเดือนมิถุนายน ถึงเดือนกันยายน พ.ศ. 2545 เลือกกลุ่มตัวอย่างแบบเฉพาะเจาะจง จำนวน 30 ราย แบ่งเป็นกลุ่มควบคุมและกลุ่มทดลองกลุ่มละ 15 ราย โดยให้มีลักษณะที่คล้ายคลึงกัน ด้วยวิธีการจับคู่ ให้กลุ่มควบคุมได้รับการพยาบาลตามปกติ ส่วนกลุ่มทดลองได้รับโปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะในตนเอง เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ประกอบด้วย แบบสอบถามข้อมูลทั่วไป แบบสอบถามการรับรู้

สมรรถนะในตนเอง แบบสอบถามความคาดหวังในผลลัพธ์ที่จะเกิดขึ้นของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง และแบบสอบถามพฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ข้อมูลที่ได้นำไปวิเคราะห์ทางสถิติ

ผลการวิจัยพบว่า ภายหลังการทดลองผู้ป่วยกลุ่มทดลองมีค่าเฉลี่ยของคะแนนการรับรู้สมรรถนะในตนเองและค่าเฉลี่ยของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพ สูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001 อีกทั้งพบว่าค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนการรับรู้สมรรถนะในตนเอง และค่าเฉลี่ยผลต่างของคะแนนพฤติกรรมสุขภาพในกลุ่มทดลองสูงกว่ากลุ่มควบคุม อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .001

ผลการวิจัยครั้งนี้แสดงให้เห็นว่า ผู้ป่วยความดันโลหิตสูงที่ได้รับการส่งเสริมสมรรถนะในตนเองมีการรับรู้สมรรถนะในตนเองเพิ่มขึ้น เป็นผลทำให้ผู้ป่วยมีการปรับเปลี่ยนพฤติกรรมสุขภาพ และทำให้เกิดความมั่นใจในสมรรถนะในตนเองในการที่จะปฏิบัติพฤติกรรมได้ถูกต้อง และเหมาะสมกับโรคความดันโลหิตสูงมากขึ้น ดังนั้น โปรแกรมการส่งเสริมสมรรถนะในตนเองในการศึกษาครั้งนี้ สามารถนำไปใช้เป็นแนวทางในการปฏิบัติการพยาบาล และเป็นประโยชน์ในการวิจัยต่อไป

คำสำคัญ : การรับรู้สมรรถนะในตนเอง การส่งเสริมสมรรถนะในตนเอง พฤติกรรมสุขภาพของผู้ป่วยความดันโลหิตสูง ผู้ป่วยความดันโลหิตสูง

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

Copyright© by Chiang Mai University

All rights reserved

Thesis Title Effect of Self-efficacy Enhancement on Health Behaviors
Among Hypertensive Patients

Author Miss Subsoung Jompong

Degree Master of Nursing Science (Medical and Surgical Nursing)

Thesis Advisory Committee

Asst. Prof Dr. Paungpayom Panya	Chairperson
Lecturer Yupin Klinkajorn	Member

ABSTRACT

Hypertension is a chronic illness which is an important public health problem in both developing and developed countries. It could be a cause of death and has various complications. Thus, regulation of blood pressure is crucial. Health behavior modification is an important aspect that should be incorporated with other treatments to control and prevent complications of the disease. In order to modify health behaviors, self-efficacy is a crucial factor. Hypertensive patients should perceive that they have the ability to perform those behaviors. A two group, pre-post quasi-experimental design, was conducted to examine the effects of self-efficacy enhancement on health behavior among hypertensive patients. Thirty hypertensive patients were purposely selected from hypertensive patients attending the Hypertension Clinic Unit, Out Patients Department (OPD) Phayao Hospital, Phayao. Data were collected during July, 2002 to September, 2002. Fifteen samples were assigned to the control group and the experiment group by matching. The control group receiving routine instruction from nursing staff and another fifteen samples were assigned to the experimental group receiving the self-efficacy enhancement. The research instruments were a Demographic Recording Form, Perceived Self-efficacy of Hypertensive Patients Questionnaire, Outcome Expectation of Hypertensive Patients Questionnaire and Health Behavior of Hypertensive Patients Questionnaire. Data were analyzed

by statistical method. The results showed that post-test mean score of self-efficacy and health behavior of the experimental group after treatment were significantly higher than before the treatment ($p < .001$). In addition, the different mean scores of self-efficacy and health behavior of the experimental group were significantly higher than those of the control group ($p < .001$).

The result of this study, hence, indicated that hypertensive patients who received the self-efficacy enhancement program had higher self-efficacy, which made them adjust their health behaviors and gave them confidence with self-efficacy to perform appropriate health behavior. Thus, the self-efficacy enhancement program in this study could be applicable for either nursing practice or further research.

Key Words : Self-efficacy, Self-efficacy enhancement, Health behaviors of hypertensive patient, Hypertensive patients

ลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright© by Chiang Mai University
All rights reserved